

Beslut

1 (1)

Datum för beslut
2017-10-05

Beslutsserie
GD-beslut

Nummer
Nr 57/2017
Dnr SBU2017/673

Beslutande   Susanna Axelsson, generaldirektör
Samrådande   Sigurd Vitols, medicinsk sakkunnig
Föredragande   Jonatan Alvan, projektledare

Remissvar avseende Ds 2017:29 - Utökade möjligheter till utbyte av läkemedel

Bakgrund

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) har beretts möjlighet att ta del av Utökade möjligheter till utbyte av läkemedel, Ds 2017:29, från Socialdepartementet (S2017/03877/FS).

Beslut

SBU lämnar remissvar enligt bilaga 1.

Bilaga 1: Remissvar avseende Utökade möjligheter till utbyte av läkemedel, Ds 2017:29

Stockholm den 5 oktober 2017

Susanna Axelsson
Generaldirektör

Jonatan Alvan
Projektledare

Remissvar

1 (2)

Datum
2017-10-05

Vår beteckning
SBU2017/673

Er beteckning
S2017/03877/FS

Socialdepartementet
Enheten för folkhälsa och sjukvård

Bilaga 1

Remissvar avseende Ds 2017:29 - Utökade möjligheter till utbyte av läkemedel

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) har beretts möjlighet att ge synpunkter på Utökade möjligheter till utbyte av läkemedel från Socialdepartementet (S2017/03877/FS).

SBU:s synpunkter på promemorian

SBU ser positivt på förslagen i promemorian som sannolikt kommer att öka möjligheterna för förskrivare och apotekspersonal att fokusera på att patienten får en säker och ändamålsenlig läkemedelsbehandling.

SBU har utöver detta en synpunkt på promemorian kopplat till patientdelaktighet och patientsäkerhet.

Denna synpunkt tar avstamp i ett förhållningssätt att lagstiftningen om det generiska utbytet på apotek bör minimera utbytets potentiellt negativa inverkan på en säker och ändamålsenlig läkemedelsbehandling för patienten.

Socialstyrelsens kartläggning ”Patientsäkerhet vid utbyte av läkemedel på apotek” från 2004 visade att 28 % av patienterna blev oroliga av att få ett läkemedel utbytt, 31 % tyckte att det var förvirrande att namnen på receptet och på förpackningen var olika och 19 % uppgav att de inte litade på att de utbytbara läkemedlen hade samma effekt [1]. En doktorsavhandling från Danmark från 2015 visade också att utbytet på apotek i Sverige komplicerar följsamheten till behandlingen för en tredjedel av patienterna och att detta var associerat med en låg tillit till att läkemedlen var likvärdiga [2].

Sammantaget visar dessa kartläggningar att utbytets potentiellt negativa inverkan på en patientsäker och ändamålsenlig läkemedelsbehandling inte är försumbar, även lång tid efter att utbytet infördes.

Expedierande farmaceut kan motsätta sig utbyte, vilket idag resulterar i att hela kostnaden för den förskrivna varan ingår i patientens högkostnadsskydd, om den förskrivna varan ingår i läkemedelsförmånen.

Farmaceuten kan motsätta sig utbyte på grund av att patienten har ett tydligt behov av en annan vara än periodens vara, till exempel svårighet att öppna vissa förpackningar på grund av funktionsnedsättning. Behovet kan även uppstå av följsamhetsskäl. Frekventa byten av förpackningsutseende, tablettfärg eller läkemedelsnamn kan leda till att många patienter får svårt att hålla reda på sina mediciner, med risk för dubbelmedicinering, följsamhetsproblem eller utebliven medicinering som följd.

Om den förskrivna är en vara som inte ingår i läkemedelsförmånen och farmaceuten motsätter sig utbyte medför förslagen i DS 2017:29 att patienten måste stå för hela kostnaden själv. Detta förslag skulle framförallt drabba patienter med stora vårdbehov och/eller knappa resurser, och skulle kunna utgöra ett hot mot patientsäkerheten. Om förskrivet läkemedel inte ingår i läkemedelsförmånen och expedierande farmaceut motsätter sig utbyte till periodens vara, skulle patienten kunna erbjudas en annan vara (inom läkemedelsförmånen) och själv betala mellanskillnaden mellan expedierad vara och periodens vara. Detta skulle medföra kostnadsneutralitet för staten samtidigt som en större patientsäkerhet och patientdelaktighet sannolikt erhålls.

Referenser

- 1) Patientsäkerhet vid utbyte av läkemedel på apotek. Socialstyrelsen, oktober 2004. ISBN 91-7201-904-2
- 2) Olsson E. Generic substitution in Swedish Community Pharmacies - Understanding the influence of a pharmaceutical policy on pharmacy practice. Doctoral thesis, Faculty of Health and Medical Sciences, University of Copenhagen, December 2015.